

PRIVATIZACIJA, ŠANSA ZA KOSOVSKA MSP

Konačno, tela koja donose odluke na Kosovu uskoro će odlučiti da počnu sa rekonstrukcijom i privatizacijom javnih preduzeća (JP), preduzećima u društvenom vlasništvu (DP), itd. Očekuje se da ovaj proces počne uskoro i stvorit će bum u razvoju MSP na Kosovu. Očekuje se da se mnoga MSP izrode iz preduzeća koja će podležati rekonstrukciji. Postojeća privatna MSP mogu kupiti, upotrebljavati, iznajmiti ili uzeti dozvolu za mnoga mesta i drugu infrastrukturu bivših JP i DP. Ovde imam na umu mesta i infrastrukturu koju postojeća MSP mogu da "priušte" da kupe, iznajme ili dobiju dozvolu za korišćenje. Sigurno je da su mnoga privatna MSP obavestena i da su izrazila interesovanje za neka od ovih mesta. Veća mesta za koja su potrebni starteški investitori će možda biti privatizovana od strane stranih kompanija koje se bave većim investicijama. U ovom slučaju ne možemo zaboraviti dijasporu koja će dobiti mogućnost da ovo pretvori u svoje vlasništvo i razvije poslovanje na Kosovu.

Zaista, sve ovo podržavaju strukture Vlade Kosova, koja se priprema da organizuje nekoliko konferencija za promociju investicija na Kosovu.

Proces privatizacije treba biti propraćen kampanjom koja bi obrazovala sve relevantne faktore kao što su: postojeći upravnici JP i DP, menadžeri privatnih MSP, zaposleni, sindikati, lokalna i centralna vlast, itd. Svrha ove kampanje će biti da se ukloni nesporazum i pogrešno tumačenje; odlaganja i zakašnjenja bez potrebe od strane različitih krugova koji možda smatraju da je njihova pozicija u opasnosti nakon rekonstrukcije i privatizacije JP i DP. Uveren sam da će Kosovo profitirati mnogo od privatizacije imovine u društvenom vlasništvu, zbog toga, ovaj proces se treba dobro objasniti na različitim nivoima kosovskog društva.

Transparentnost procesa je neophodna i proces treba da prati aktivno učešće građanskog društva, sindikata, kosovske

Vlade, itd.

Postojeća privatna MSP koja će učestvovati u procesu privatizacije kako bi proširili svoje aktivnosti ili počeli nove u drugim poljima treba odmah da počnu sa identifikovanjem mesta, tehnologije i stručnjaka, kao i tržišta. Ova MSP će morati da imaju poslovne planove, neophodna finansijska sredstva, za nove aktivnosti, ako i specijalizovane pravne savetnike koji će određivati uslove, praviti nacрте i predloge za ugovore koji će se potpisivati između njih i KAT- Kosovske agencije za kredite. MSP treba ozbiljno da shvate ovaj proces i naprave konkretne planove bez oklevanja i što je objektivnije moguće. Na taj način, daće svoj doprinos u ovoj ranoj fazi ekonomskog razvoja Kosova. Iz tog razloga smatram da je učešće u ovom procesu hrabro i u duhu preduzetništva i uz punu podršku svih aktera direktno ili indirektno uključenih. /Ejup Qerimi/

PLANIRANE AKTIVNOSTI

Postojeće niz aktivnosti koje će organizovati razne institucije i organizacije u sledećih nekoliko meseci. Dole su navedene neke od aktivnosti i konferencije koje su planirane za period jun-septembar.

Od 12-16 juna 2002, Privredna Komora Kosova, Elida CO 94 kompanija iz Albanije, i Centar za omladinu, kulturu i sport u Prištini, organizuju sajam robe i usluga "Priština 2002". Sajam će

se održati u Centru za omladinu, kulturu i sport u Prištini.

Od 28-30 juna 2002, institut za istraživanje razvoja RIININVEST će organizovati međunarodnu konferenciju o Privatizaciji javnih preduzeća i rekonstrukciji javnih službi/infrastrukture Kosova.

26. jula 2002 kosovski institut za finansije će organizovati

međunarodnu konferenciju o "Uticiju poslovnog razvoja na povećanje zaposelnosti".

U septembru/oktobru EICC će organizovati međunarodnu konferenciju o "Uslovima i razvojnim ciljevima informativne tehnologije na Kosovu."

Poštovani preduzetnici,

Iskoristiću ovu priliku da vas obavestim (podsetim) o programu Evropske agencije za rekonstrukciju za razvoj privatnog sektora. Trenutno postoji nekoliko institucija koje su vam na usluzi: Evropski informativni centar u Privrednoj komori Kosova, koji pruža informacije preduzećima, tri regionalne agencije za razvoj preduzeća REA Priština, REA Gnjilane i REA Peć, kao i dve privremene finansijske institucije ICU i ABU koje finansiraju projekte za MSP. Uskoro će biti i dve nove agencije za razvoj MSP u Mitrovici i Prizrenu. Zbog toga, kao što se može primetiti, čitava infrastruktura je angažovana da vam pomogne, i biće vam na usluzi nudeći kvalitetnu i brzu uslugu. Verujem da će u budućnosti ova infrastruktura biti pod koordinacijom nacionalne agencije za razvoj preduzeća koju treba da uspostavi i finansira kosovska Vlada.

Ejup Qerimi

Tenderi

"Tenderi" su najmerodavnije sredstvo informisanja u ugovorima Evropske javne nabavke EUP i obaveštenjima o odobrenim ugovorima. Na sajtu www.europa.eu.int možete pronaći vredne informacije kako biste stekli što više znanja o poslovnim prilikama.

Pored toga, EICC može identifikovati nova tržišta za vaše proizvode, nudi usluge, i može pronaći različite mogućnosti sklapanja ugovora i podugovora.

Naši izvori informisanja sadrže mnogo potencijalnih poslovnih prilika u Evropi. Mi zahtevamo sve objavljene tekstove poziva na tendere i odabiramo tender koji odgovara vašem profilu.

Ovde možete pronaći neke od nedavno objavljenih poziva na tendere:

Podrška uspostavljanju jedinice za resurse javne administracije Kosovo/SRJ

Pripada: EuropeAid/113827/D/SV/KOS
Budžet EUR: 4500000 objavljeno 13.04.2002
Status: **otvoreno** (do 01.07.2002)

Rekonstrukcija i zamena Lenoard puteva u konvertore lokacija rudnik Bardh Mirash i odvajanje

Pripada: EuropeAid/113743/D/S/KOS
objavljeno 22.03.2002
Status: **Forecast**

Obnova of 220kV linija 212 i 215 od Kosova A do Skoplje 1 Kosovo

Pripada: EuropeAid/113824/D/W/KOS
objavljeno 13.04.2002
Status: **u proceni**

Nabavka električnih motora P4

Pripada: EuropeAid/113902/D/S/KOS
objavljeno 20.04.2002
Status: **u proceni**

Nabavka opreme za snabdevanje strujom

Pripada: EuropeAid/113903/D/S/KOS
objavljeno 20.04.2002
Status: **u proceni**

Nabavka alata i opreme za radionicu lokacija Kosovomont

Pripada: EuropeAid/113922/D/S/KOS
objavljeno 25.04.2002
Status: **u proceni**

Popravka postojećih mašina glodalara za zupčanike, lokacija Kosovomont

Pripada: EuropeAid/113923/D/W/KOS
objavljeno 25.04.2002
Status: **u proceni**

POSLOVNI PREDLOZI

EICC redovno dobija trgovinske i poslovne predloge od kompanija u okviru Evropske Unije i van nje. U ovoj koloni objavićemo selekciju ovih predloga svakog drugog meseca. U kasnijem periodu, kolekcija ovih predloga će biti dostupna na našem Internet sajtu.

Ref: 2002/06/13 španska kompanija IMTO ENVASES, proizvođač metalnog pakovanja traži izvoznike sirovog materijala za proizvodnju laminiranog čelika i čeličnog ploča.

Ref: 2002/06/14 italijanska kompanija traži ekskluzivne distributere poljoprivrednih materijala, aluminijumskih profila i prehrambenih proizvoda, domaćih i elektrodomaćih proizvoda.

Ref: 2002/06/15 kompanija VESTILAB S.A, CRC iz Španije traži distributera tehnične odevne linije.

Ref: 2002/06/16 kompanija METALIBERICA S.A proizvođač sanitarnih proizvoda kao što su različite kade za kupanje, kabine za masažu, itd. je zainteresovana da pronađe distributera.

Ref: 2002/06/17 kompanija ECOMA S.L traži distributera rezervnih delova za vozila: Renault, Citroen, Talbot, Peugeot, Ford, Pegaso, Land Rover, Suzuki, Opel, Nissan, and BMW.

Ref: 2002/06/18 kompanija za građevinski materijal i proizvodnju Ltd iz Bugraske, proizvođač metalne konstrukcije traži partnere za proizvodnju i trgovinsku saradnju.

Ref: 2002/06/19 kompanija za transport TRANSPORTES MUNDI S.A. iz Španije traži partnere na Kosovu, koji bi mogli saradivati u polju transporta.

Ako ste zainteresovani za bilo koji od ovih predloga, slobodno kontaktirajte EICC putem telefona na broj (+ 381 38 224 596), ili email-om na sledeću adresu: info@kosovo-eicc.org. mi ćemo vam pružiti podatke kompanije za koju ste zainteresovani što je pre moguće. Takođe vam možemo pomoći da uspostavite direktan početni kontakt sa mogućim partnerima.

Kosovske kompanije takođe mogu da kontaktiraju EICC u slučaju da žele da distribuiraju svoje trgovinske i poslovne predloge u svih 300 kancelarija EICC u Evropi i Mediteranu.

MULTIMEDIJSKA PREZENTACIJA KOSOVSKE EKONOMIJE

Privredna komora Kosova će izraditi MMP-EK01 (Multimedijska prezentacija kosovske ekonomije) projekat, što će biti način da se predstavi ekonomija Kosova na veoma profesionalan način za region, Evropu i svet.

Imajući na umu činjenicu da se društveni i ekonomski život na Kosovu kreće velikom brzinom, informacija je najbolje "sredstvo", a realizacija ovakvog projekta je imperativ. Projekat MMP-EK01 na jednom mestu sakuplja/uključuje sve dokazane trendove sa evropskih i svetskih tržišta, kao i najnovije trendove, gde je važno napomenuti prezentaciju na CD i veb-stranici/internetu.

Privredna komora Kosova ima odgovornost da distribuiraju publikacije projekta MMP-EK01 u svim aktivnostima (sajmovima, konferencijama i seminarima, na međunarodnom i nacionalnom nivou, kao i o drugim važnim aktivnostima).

Ismajl Kastrati
Predsednik Privredne komore Kosova

Nove tehnologije, nove metode komunikacije, i novi načini poslovanja, zauvek su promenili način na koji se potrošači povezuju sa markama, proizvodima i uslugama. Kompanije ne moraju više komunicirati putem svih raspoloživih postojećih kanala, već mogu istraživati, na inteligentan način, nove mogućnosti.

Projekat MMP-EK01 nudi nove mogućnosti i nove načine komunikacije sa svetom i obrnuto, na važnom koraku revitalizacije kosovske ekonomike, privatizacije, i istovremeno, kao nikad ranije, kada su svi međunarodni i nacionalni subjekti uključeni u izgradnju nove, svetle i uspešne budućnosti ekonomije Kosova.

Prof. Dr. Ali Jakupi
Ministar trgovine i industrije u Vladi Kosova

Desile su se neverovatne promene u na globalnom tržištu u proteklih nekoliko godina. Kompleksnost izgradnje preko različitih medija i prenošenje

tržišnih poruka na efikasan način, zahteva veštine, metode i pristupe koji do danas nisu postojali na Kosovu.

Projekat MMP-EK01 je odgovor Kosova na te promene, e-biznise e-trgovinu i istovremeno prateći naše aktivnosti u institucionalnoj integraciji Kosova u Evropu i ostatak sveta.

Ovaj projekta uključuje Kosovo na najbolji način u efektivnu digitalnu komunikaciju i utire put uspešnom razvoju i marketingu.

Msc. Besim Beqaj
Predstavnik Kosova u Paktu za stabilnost u južno-istočnoj Evropi

Privredna komora Kosova će realizovati projekat Kosova MMP-EK01 (Multimedijska prezentacija kosovske ekonomije).

Ovaj projekat će se sastojati od sledećeg:

1. POSLOVNI ADRESAR (u odštampanom formatu – 10,000 kopija)
ova publikacija, pored toga što će imati spisak kompanija/korporacija koje učestvuju u ovom projektu, takođe će uključiti:- važne statističke podatke;
  - trgovina proizvodima i uslugama sa drugim zemljama (međunarodna);
  - strane investicije;
  - sistem oporezivanja;
  - finansijski i bankovni sistem;
  - zakoni/uredbi;
  - spisak najvažnijih institucija na Kosovu
  - opšte informacije: radno vreme na Kosovu; zvanični praznici; pravila za carinu;

prirodni, ekonomski i industrijski resursi, kao i kadrovi.

2. POSLOVNI ADRESAR (U FORMATU PREZENTACIJE NA CD – 5,000 kopija)
Ova publikacija će imati isti sadržaj kao i odštampana verzija, ali će biti urađena i sastavljena kao interaktivni meultimedijski CD.
3. POSLOVNI ADRESAR (Web/Internet prezentacija na godinu dana)
Ova publikacija će imati isti sadržaj kao i odštampana verzija, ali će biti urađena i sastavljena kao interaktivna meultimedijska veb-stranica. Ove veb-stranice će predstavljati stranice kosovskih firmi i ekonomije. Pored toga, firmama će biti dozvoljeno da se povežu sa svojim veb-stranicama.
4. MONOGRAFIJA KOSOVSKE EKONOMIJE (promotivna video prezentacija)
monografija kosovske ekonomije će biti urađena u obliku promocijskog video spota. Profesionalna prezentacija društvenog i ekonomskog profila Kosova, teritorije, resursa, itd.
Ovaj video spot će se prebaciti u neophodni format za publikaciju i distribuciju. Konačno, predviđeno je da se prezentacija kruniše promotivnom konferencijom u Evropi.
Ovaj "dogadaj" bi trebalo da traje 2-3 dana gde bi prisutnima i specijalnim gostima bio prikazan promotivni video spot, isti bi dobili odštampanu kao i verziju na CD materijala. Održavanja ove konferencije ima jedan cilj, realizaciju koja zavisi od institucionalne podrške i postojeće sredine u kojoj se trenutno nalazimo. Iz tog razloga, Privredna komora Kosova ne može garantovati da će biti uključena i raditi intenzivno, pragmatično i uporna ostvarenju ovog projekta.

Evropska Agencija za Rekonstrukciju je odgovorna za upravljanje glavnih programa EU za pomoć na Kosovo, Srbiju i Crnu Goru. Ona je osnovana u Februaru 2000 i ima svoju upravu u Solunu i operativne centre u Prištini, Beogradu i Podgorici. Ona je nezavisna agencija Evropske Unije, koja odgovara Evropskom savetu i Evropskom parlamentu. Ona se nadgledava od strane Nadglednog Odbora sastavljenog od predstavnika iz Država članica EU, a upravljan od strane Evropske Komisije. Glavni ciljevi Evropske Agencije za rekonstrukciju su: da preduzme trenutnu fizičku i ekonomsku rekonstrukciju; da postavi osnovu za razvoj trzisnu privredu, i da podržava uspostavljenje demokratije, ljudskih prava i vladanje zakona.

Za dalje informacije i kontakt detalje: www.eareu.int

Projekat EU upravljn od Evropske Agencija za Rekonstrukciju
[Http://www.eareu.int](http://www.eareu.int)

Redakcija:
Ejup Qerimi - Direktor EICC-, Erdelina Dula -Službenik za informisanje Adriana Merovci -asistent

EICC Kosovo
Ul. Majka Tereza br.20-Priština,Kosovo
Telefon i fax: ++ 381 (0) 38 224 596
Web strana:www.kosovo-eicc.org
E-mail :Info@kosovo-eicc.org

EICC Kosovo je Evropska institucija osnovana u okviru Privredne Komore Kosova